

2013-10-17

Dnr SU FV-1.1.3-2186-13

Regeringskansliet
(Justitiedepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Skyndsamhetskrav och tidsfrister i ärenden med unga misstänkta och unga målsäganden

Ds 20013:30 innehåller förslag om förändringar beträffande reglerna om skyndsamhetskrav och tidsfrister i ärenden och mål med unga lagöverträdare och unga målsägande.

Inledningsvis vill Juridiska fakultetsnämnden betona att förslaget avser en grupp som på grund av sin unga ålder och den situation de befinner sig i har ett av rättsordningen erkänt särskilt behov. Detta kommer till uttryck på flera håll i rättsordningen. Utöver Barnkonventionen ger både FUK och LUL uttryck för att det rör sig om en grupp med särskilda skyddsintressen. Mot bakgrund av att straffprocessens funktion är att tillgodose samhällets krav på effektiv utredning och lagföring av brott utan att åsidosätta kravet på rätts säkerhet utgör barns särskilda behov på många sätt en utmaning i detta sammanhang. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet ser därför generellt positivt på förslaget som presenteras i promemorian, särskild de delar som tydligt har som ändamål att skapa bättre förutsättningar för denna grupp unga.

Det är viktigt med skyndsamt handläggning i hela rättskedjan. Sett från såväl unga misstänkta som unga målsägandes perspektiv medför ett utdraget förlopp inte bara ett större lidande utan även att de positiva effekter som samhällets reaktion på ett brott kan medföra minskar eller uteblir helt.

Skyndsamhetsregler under förundersökningen

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker förslagen om skyndsamhetskrav och tidsfrister i förundersökningar med unga målsägande samt i förundersökningar med unga misstänkta för brott.

Tidsfrister under förundersökningen i ärenden som rör unga målsäganden respektive unga som är misstänkta för brott kan bidra till att belastningen av att vara föremål för en brottsutredning minskar för såväl de berörda som deras anhöriga. Om tiden mellan förundersökning och dom är kort ger det även bättre förutsättningar för att uppnå en pedagogisk effekt för den unge som begått brott och en terapeutisk effekt för målsäganden. Kravet på skyndsamt kan även ge fördelar ur bevissäkringshänseende förutsatt att utredningsåtgärder vidtas effektivt.

Juridiska fakulteten

Juridiska fakultetsnämnden anser emellertid, i motsats till det som anförs i promemorian, att det i lag bör införas en särskild tidsfrist för det första barnförhören i ärenden med unga målsäganden. Att det första barnförhören hålls tidigt i förhören är inte bara ofta avgörande för ärendets gång och förutsättningarna för ett åtal, utan medför även bättre förutsättningar för barnet att erhålla erforderligt skydd och nödvändig behandling. Trots Åklagarmyndighetens handbok rekommenderade tidsgräns om två veckor från det att förundersökningen inletts finns det, som det anges i promemorian, många exempel på att denna inte följs. Förslaget i promemorian att minska tidsfristen i ärenden med unga målsägande till tio veckor medför redan i sig ett krav på att effektivisera utredningsåtgärderna. Att samtidigt införa en tidsfrist för det första barnförhören innebär en ökad garanti för att effektivitetskravet inte medför en kvalitetssänkning i dessa utredningar.

Samordna tidsfrister och skyndsamhetskrav i förundersökningar

Juridiska fakultetsnämnden anser att det är positivt med mer samordnade av tidsfrister och skyndsamhetskrav under förundersökningar där det förekommer unga misstänkta respektive unga målsäganden. Nämnden vill emellertid erinra om vikten av att tydligt analysera konsekvenserna av förslaget. Intresset av att uppnå effektivitet i polis- och åklagarmyndigheternas arbete måste vägas mot intresset att rättssäkerheten upprätthålls och att de ungas behov beaktas.

Skyndsamhetskrav och tidsfrister i domstol

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker förslaget att det bör införas särskilda skyndsamhetskrav och lagstadgade tidsfrister för vissa mål med unga målsägande i domstol. Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker även förslaget att låta tidsfristen för mål med unga tilltalade utvidgas till att omfatta samtliga brott med fängelse i straffskalan.

Yttrande från socialnämnd

Juridiska fakultetsnämnden avstyrker förslaget om möjligheten för åklagare att väcka åtal utan att yttrande från socialnämnd inkommit. Socialtjänstens yttrande till rättsväsendet vid misstanke om brott eller i samband med rättegång har betydelse för såväl åklagarens beslut i åtalsfrågan som i domstolens bedömning i påföljdsfrågan. Därmed kan det på både kort och lång sikt påverka möjligheterna för en ung människa att få adekvat vård och hjälp att bryta ett destruktivt beteende.